

УДК 330.3

А. Р. Горілий,
здобувач третього (PhD)
рівня вищої освіти,
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-2043-5768

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ КРИЗИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасних умовах розвитку глобальної економіки цифровізація бізнесу перетворилася з конкурентної переваги на необхідну умову існування (Deloitte, 2023) [2]. В Україні процес цифрової трансформації бізнесу набув особливого значення у контексті воєнних викликів, енергетичної кризи та економічної нестабільності (OECD, 2024). Війна стала каталізатором, який одночасно загострив вразливі місця вітчизняних підприємств і водночас надав поштовх до активного впровадження цифрових технологій як засобу адаптації та виживання на ринку [1].

Підприємства зіштовхнулися з численними проблемами, серед яких найбільш критичними стали зруйнована інфраструктура, втрата доступу до ІТ-систем, перебої з енергопостачанням, нестача висококваліфікованих фахівців через мобілізацію та міграцію, а також значне зростання кіберзагроз (McKinsey, 2023) [5]. Кібербезпека в умовах війни стала пріоритетом, адже зростання кількості атак на державні та комерційні об'єкти потребує нових підходів до захисту інформації, що істотно збільшує витрати підприємств. Додатково, проблеми з ліквідністю, нестабільність валютного курсу та складнощі з доступом до міжнародного фінансування обмежили можливості бізнесу інвестувати у масштабні цифрові рішення.

Разом із тим цифровізація продемонструвала свою ефективність як ключовий інструмент адаптації. Поширення хмарних технологій, впровадження CRM-систем, автоматизація процесів, використання електронного документообігу дозволили підприємствам зберегти гнучкість і оперативність прийняття рішень (World Economic Forum, 2023) [6]. Перехід значної частини бізнесу в онлайн-середовище став не тільки відповіддю на кризові виклики, але й дав змогу створити нові бізнес-моделі, орієнтовані на клієнта.

Особливо важливу роль відіграє електронна комерція. Пандемія COVID-19, а згодом і війна продемонстрували, що електронна торгівля має значно вищу стійкість до зовнішніх шоків. Українські підприємства активно використовують маркетплейси,

**Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва: виклики воєнного часу та повоєнної відбудови»**

соціальні мережі, платформи електронних продажів для збереження і розширення клієнтської бази, що дозволяє не тільки компенсувати втрати від зниження офлайн-продажів, а й виходити на міжнародні ринки.

Важливо відзначити значні кроки держави у підтримці цифрової трансформації бізнесу. Ініціативи, що реалізуються в рамках платформи «Дія. Бізнес», освітні програми для підприємців, створення консультаційних центрів сприяли поширенню цифрової грамотності та залученню підприємств до цифрових інструментів управління [4]. Законодавчі ініціативи, що спрощують доступ до електронних сервісів, сприяли покращенню бізнес-клімату.

Перспективи подальшої цифровізації українського бізнесу виглядають обнадійливо. Очікується подальший розвиток дистанційної роботи, зростання обсягів хмарних сервісів, використання штучного інтелекту, автоматизації бізнес-процесів, аналізу великих даних та інтеграції блокчейн-технологій. Все це дозволить не лише зменшити операційні витрати, але й підвищити якість управління та обслуговування клієнтів. Паралельно варто відзначити потенціал для інтеграції українських підприємств у європейські та глобальні цифрові ринки, що відкриває додаткові можливості для експорту товарів і послуг [3].

Водночас залишаються певні ризики і виклики. Серед них ймовірність повторних хвиль кібератак, недосконалість законодавчого регулювання окремих аспектів цифрових операцій, потреба в підвищенні цифрових навичок працівників, а також необхідність модернізації ІТ-інфраструктури. Вирішення цих питань потребує злагоджених дій держави, бізнесу, наукової спільноти та міжнародних партнерів.

У підсумку можна стверджувати, що цифровізація стала не просто антикризовою реакцією, а довгостроковою стратегією розвитку підприємств в Україні. Стійкість, інноваційність та адаптивність бізнесу до нових технологічних реалій є ключовими умовами для його подальшого зростання та конкурентоспроможності в посткризовий період. Досвід українських підприємств у впровадженні цифрових рішень в умовах війни може стати важливим прикладом для інших країн, які стикаються з подібними викликами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2024 рік. 2025. 28 с. URL : <https://thedigital.gov.ua/news/rezultati-tsifrovoi-transformatsii-v-regionakh-ukraini-za-2024-rik> (дата звернення: 16.05.2025).
2. Digital transformation in times of crisis. Global report / Deloitte. URL : <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/gx-health-care-outlook-2023-digital-transformation.pdf>
3. Digital integration – Partnership with EU – European integration portal / European integration portal. URL : <https://eu-ua.kmu.gov.ua/en/partnership/digital/> (date of access: 08.05.2025).

**Розділ III. Технологічний та інноваційний бізнес-чинник перемоги
й економічного стрибка України в період повоєнної відбудови**

4. OECD Publishing. Enhancing resilience by boosting digital business transformation in Ukraine. URL : https://www.oecd.org/en/publications/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_4b13b0bb-en.html (date of access: 15.05.2025).

5. The state of AI in 2023: Generative AI's breakout year / M. Chui et al. McKinsey & Company. URL : <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai-in-2023-generative-ais-breakout-year> (date of access: 21.05.2025).

6. World Economic Forum. The future of the digital economy, 2023. URL : <https://www.weforum.org/videos/the-future-of-the-digital-economy/> (date of access: 22.05.2025).